

et q̄si se p̄ces in se reuirat. Est at
et circuitus figurarū a se incipere.
et in se reuerti. Vnde et seculū vñū
inter dū scripture dicit. Nam et si
alijs locis secula appellat. vide
magis diversitates statū publi
torum vel negotiorū significare.
q̄ seculoꝝ successiōes alijs diffi
mire. q̄ magnus dies dñi et p̄cla
rus. Et alibi. Ut quid vob̄ q̄rere
diem dñi. Et hic tēbre et nō lux.
Manifestū est enim q̄ male cons
cijs et indignis dies ille tenebro
sus sit. quo fulgebit innocentia.
et mens noxīa cruciabit. Ceteruꝝ
q̄ fine interpolatōe noctiꝝ et suc
cessione tenebrarū dies ppetuus
ille remuneratōis eterne futurus
sit scripture nos docet. Dulce au
tem vicem rotāq; vnum dicitur
diem matutino eum fine conclu
sit. ut et a luce inclivare diem doc
ret. et in lucem definere. Non em̄
est integrū tempus dici et noctis
nisi fuerit expletum. Vnde et nos
sem̄ quasi in die honeste ambus
leimus. et abiciam̄ opera tenebra
rum. Noctem enim ad quietē cor
poris datam esse cognoscim̄. nō
ad numeris aliquiis et operis fun
ctionem. que somno et obliuione
trāscurrif. Non sit in nobis com
missatio ebrietatis. cubile impus
dicie. Non dicamus. tenebre et
parietes operiunt nos. Et q̄s scit
si videbit altissimus. Sed sit in
nob̄ amor lucis. cura honestatis.

et tanq̄ in die abulantes. opano
stra coram deo lucere cupiam? cui
est honor. laus. gloria. et ptas. cu
dño nro ihu xp̄o. et sp̄usco. a secu
lo. et nunc. et semp. et in omnia se
cula seculoꝝ. Amen.

Expliāt de die primo. Ināpit
de die secundo.

Diem primum. et potius
vnum. maneat enim ei p̄
phetici ſmonis progati
ua. ut potuim̄. absoluim̄. in q̄
conditū celum. terā creatā. aqua
rum exundantiā cūcūfusaz aere.
discretōez factam lucis atq; tene
brarū. dei omnipotentis et dñi nři ihu
xp̄i. sp̄us q̄z sancti opatōe cognos
timus. Quis ergo non miretur
dissimilibus mēbris. disparē mun
dum. in vñū corpus assurgere. et
insolubili concordie. caritatisq;
lege. in societate et conexionez sui
tantā distantia uenire. ut que di
sceta natuā fuit. in vnitatis et pa
cis vinculū velut in diuidua com
pactione necāatur. Aut q̄s lxxvi
dens. possilitate rōmis. infirmo
ingemio rimet. que oia vis dīma
incōprehēsibl̄ hūanis mentibz. et
ineffabil̄ sermonibz nr̄is. volūta
tis sue auctoritate conexuit. Seçat
igit deus celū et terā. et ea q̄si au
ctor esse p̄cepit. n̄ tanq̄ figure in
uetor. h̄ tanq̄ opator natuē. Nā
quō sibi ueniunt opatoria ipassi
bilis dei vtus. et passibil̄ materie

x

natura. tanque altera ab altera quod indiguerint mutuantes. Nam si increata materia. videlicet ergo deo creante potestas materie defuisse quod ab ea operationi subiacentia mutuatus. Si vero incompvisa. inrutu ad me dominum. coeternam deo non ateriam deorem sibi non potuisse conferre que substantia non a creatore accepit. sed sine tempore ipa posse dent. Alius ergo inuenit opator omnium quod contulit. Inuenit maternam in qua possit operari. contulit autem figuram que decorum inuenit rebus afferret. Vnde excipiebundus a ceteris tanque dies unus. non conferendus cum ceteris. tanque dies primus est. Vnde fundameta rerum omnium posita. et cause esse ceperunt quibus mundi huiusque vniuersitate visibilis creature fulta substancia est. Quia re ad secundi dicimurada opera sermo nobis prodeat. quod eminetia. non scdm tractatus nos tri possibilite. sed scdm scriptoris veritate ad laude referenda est creatoris. Vos igitur queso. vt naturaliter estimare que dicimus probabilitate ac simplici mente a sedulo ingenio pensare dignemini. non scdm philosophie traditiones et inanem seductionem suasoria verisimilia colligentes. sed scdm regulam veritatis quod orationis deimi sermonis exprimitur. et contemplatione tante maiestatis fidelium pectoribus infunditur.

quia scriptum est. Confirmat me in verbis tuis. Narrauerunt mihi in iusti exercitatoe. sed non ut lex tua domine. Omnia precepta tua veritas. Non ergo scdm elementorum naturas sed scdm christum qui omnia queantque voluit fecit. habundans plenitudine diuinitatis sue. Consideremus que facta sunt. nature possibilitate interrogemus. Neque enim in euangelio cum leprosum curaret. cecis visum refunderet populus qui aderat et spe stabat illa. medicina ordinem recognouit. sed potestatem domini miratus. dedit ut scriptus est laudem deo. Neque scdm numeros egipciorum et concursus siderum mensurasque elementorum. extendit numerum suam. Moses ut dividetur mare rubrum. sed deme imperio potestatis obtempavit. Vnde et ipse ait. Dextera manus tua domine gloriificata est in virtute. Dextera manus tua domine confregit inimicos. Illo igitur sancta plebs eleua mentem tuam et totum animum tuum deo confer. Non sic deus videt quemadmodum homo. deus in corde homo in facie. Nec sic igitur homo videt quemadmodum deus. Audis quod deus vidit et laudavit. Noli igitur tuis oculis esti mare quod facta fuit. opinomibusque colligere. sed que deus vidit et probavit ea tu retrahenda non putas.

b. iii.

Et dixit deus Fiat firmamentū
in medio aquarū et fit discernens
inter aquā et aquā et factū est sic

Audi verba dei. Fiat dicit iū
bentis est. non estimantis.
Imperat nature. non possibilitas
obtemperat. non mensuras col-
ligit. non pondus examinat. Glo-
rificata est in virtute dextera ma-
nus tua domine ihesu. Voluntas
eius mensura rerum est. sermo est
finis est operis. Fiat inquit fir-
mamentum inter medium aqua-
rum Firmum est omne qd statuit
deus. Et satis pulchre premisit.
Fiat firmamentū ante qd subice-
ret. inter medium aquarū ut tu
prius crederes firmamentū ex p-
cepto dei factum. qd de aquarū p-
flua qualitate dubitares. Di na-
turam elementorū consideres. quō
inter aquas solidatu est firmas-
mentum. Ille pfluunt. istud con-
stringitur. Ille currunt. hoc ma-
net. Et fit inquit discernens inter
aquam. Sed aqua confundere. n
discernere solet. Quo iubet quod
scit scdm elementorū rationem esse
contrariuz. Sed cum sermo eius
ortis nature sit. iure usurpat da-
re legem nature qui originem de-
dit. Sed prius consideremus qd
fit firmamentū. vtrum ipsum fit
quod in superioribz celum appel-
lavit. an aliud. Et si duo celi. an
plures. Nam sunt qui unum celū

esse dicant. nec alterius celi facien-
di. cum esset una yle. vt iphi aiunt
potuisse substantiam suppetere.
qm̄ cum omnis superiore celo eēt
expesa. nihil reliq̄ fuit qd ad ebi
ficato em secūdi celi et tercij pfecte-
ret. Alij vero innumeros celos v^{er}
mundos esse asserūt. quos irritet
sui. Non enī nobis cū illis maior
q̄cū suis pugna est. qui geome-
tricis numeris et necessitatibus con-
tendunt pbare. q̄ aliud celuz eēt
non possit. nec pati naturā. vt aut
secundū aut terciū sit. nec opato-
ris virtute pteā. vt multos ces-
los faceret. Et q̄s n̄ hāc eoz artifi-
ceni facundiā irrideat. Qui cū ex
vna atqz eadez causa plura eiusdē
generis ab hōibus fieri posse non
abnuāt de dō dubitat. vtrz pluēs
celos. facere potuerit. de q̄ scriptū
est. Dñs autēz celos fecit. Omnia
qamqz voluit fecit. Quid enī dif-
fīcile ei cui velle fecisse est. Fluitat
igitur illis impossibilitatis ratio
cum de dō disputant aīcere dīc-
tur. quia impossibile tibi nihil ē.
Itaqz nos. non solum secundū
sed eciam terciū esse celum negāē
non possumus. cum apls raptū se
ad terciū celum scriptorū suorum
testificatōe confirmet. David ecīā
celos celorū in illo laudatū dñm
constituit choro. quem imitātes
pli septem stellarum et solis et lu-
ne globorū consonū motum intro-
duxerunt. quoru orbibz vel poti?

21

globis connexa memorat omnia.
quos sibi innexos et velut inser-
tos versari retro. et contrario cete-
ris motu ferri arbitrat. eo quod im-
pulso et motu ipso et orbium dulcez
quendam et plenam suavitatis atque
artis et guttissimum modulamis so-
nū reddi. quoniam scissus aer tam arti-
fici motu et acuta cum gaudiis tēperā
te ita varios eq̄ib[us]r cōcentus effi-
ciat. ut omnē sup grediaf musa
carnis suavitate. **N**uimus rei si fi-
dem q̄ras atque expetas. sc̄fu nob̄ et
auditu hesitat. **N**ā si q̄ranius quo-
tato motu orbū et crepāte cuius ille
celestis orb̄ cui affixos ferunt stel-
larū cursus qui sine intermissione
voluntur. et citationē h[ab]eat querio-
nem atque acutū sonū excitet. h[ab]at
liuaris guttissimum. n̄ audiret a nob̄
cum leuiora audire soleamus. **F**ide
ergo ei? disputatōis si testimoniō
mo et auditus munē exigam? p̄
bari referunt obscuruisse aures
nas. et habebitiorē nob̄ sensu audie-
di factū ppter illaz a principio nr̄e
generatōis cōcepti somitus cōsue-
tudinē. **E**t exemplū afferunt eo quod ni-
lus fluminorū maxim⁹ eo videlicet
loco ubi se ex altissimis montib⁹
iabdita p̄fluij illa p̄cipitat. ma-
gnitudine frigoris sui aures acco-
larū obstruat. ut audiendi mūmē
carere dicātur. **D**ed facile his ipa-
rū det vēitas. **N**ā qui tom̄trua au-
dimus nubium cōfitione geneāta
tantorū orbū queriōes q̄ maiore

vtiqz motu ferri estimātur. si ita
vellementiores somitus excitarēt.
non audiremus. **A**ddunt p̄terea
ideo sonum hunc non puenī ad
terras. ne capti homines per sua
uitatem eius atque dulcedinē quez
celerrimus ille celorū efficit mo-
tus ab orientib⁹ partibus. usqz
in occasu. propria negocia atque
opera derelinquent. et omnia hic
ociosa remanerēt. quodā huma-
ne ad celestes sonos mentis ex-
cessu. **D**ed ea que sunt aliena ab
studio nostro et a dīmē lectiōnis
serēbis qui foris sunt relinquas-
mus. **N**os in bereamuis scriptura
rum celestiu[m] magisterio. **P**roposi-
tum igitur nobis est. quia dixit
deus. fiat firmamentū in medio
aque. et sit discernens inter aquā
et aquam. et hinc tractatuz. vtruz
hoc firmamentū appellet qd̄ an-
te iam fecit. de quo scriptum est.
In principio fecit deus celū et ter-
ram. **N**ec fallit. quod aliqui ita ante
nos acceperunt. eo quod supra creatū
auctore deo et conditū celum scri-
ptura expresserit. hic expositōem
operis creationisqz diffudeit. vbi
quasi summa operis breuiter com-
prensia fit. hic operationis qua-
litas per ipsas concurrentiū reruz
digesta fit species. **D**ed mouet
nos. quia et nomen aliud signifi-
catur et sp̄es solidior. et causa di-
scernitur. et persona copatiois ad-
iungitur. **D**ic enim scriptuz est.

b. iiiij

Et discrevit deus inter mediū aque. que erat sib firmamēto. et inter mediū aque que erat super firmamentū.

Et primo volunt illō de struere qđ frequenti scri pturarum lectione molis tum et expressum est mentibus quia aq sup celos esse non possint dicentes rotundum esse orbem il lum celi. cuius in medio terra sit. et in illo circuitu aquaz stare non posse. qđ necē est. defluat et labat aū de superiorib ad inferiora decur sus est. Quo em aqua sup orbem stare ut aiunt pōt. cum orbis ipse voluat. Nec est illa versuā dia letice. Da mīhi vnde tibi rūdeam. Qđ si nō detur. nullū verbū refē retur. Petūt sibi cōcedi axem celi torqri motu cō cito. orbe autē terre eē immobile. vt astruāt aqz sup celos eē non posse. qō oēs eas vōl uēto se axis effunderet. Quasi ve ro vt concedā illis qđ postulat et fin eorū opinōes illis rūdeaz. ne gaē n possint in illa altitudine et p fido. et lōgitudinez eē et latitudinē quā nemo p̄t apprehendere. nisi is q implet in oēm plenitūdinez dei. vt apl's ait. Quis em facile pōt eē dñm opis estiator. Est ergo latitudine in ipsa celi altitudine. Hūt ecā vt de hīs dicamus que scire possumus. pleraq; edificia. foris

rotunda. intus quadrata. et foris quadrata. et intus rotunda. quibus superiora plana sunt. in quibus aqua herere soleat. Que tamen ideo dicimus. vt aduertat opinōes suas. opinōib veris filiorib reuinci posse. et definat tantū opus dei huane opatōis et nrē possibilitatis etēplatōe metiri. Nos autē scripturaz seriē et ordīnē seqmūr. et op̄ etēplatōe estiamī auctoris. qđ dcm̄ sit. et q̄s dixerit. et cui dixerit. Fiat inqt firmamētu in medio aq. et sit discerens inter aqz **A**udio firmamētu fieri p̄ceptū. quo diuidere aqua et ab inferiore superior discernere. **Q**uid h̄ manifestius. Qui iussit discerni aquani interecto medio firmamēto p̄uidit quēadmoduz diuisa atq; discreta manē possit. **H**ermo dei v̄tus nature ē. et v̄tus turmitatis subā. qadusq; velit ea manere q̄ statuit. sicut scriptū est. **S**tatuuit ea in seculū seculi. p̄cep tum posuit et non p̄teribit. Et vt scias. qz de istis aqz dixit. q̄s tu negas in superiorib posse celis eē. audi superiora. **L**audeate euz celi et lorū. et aque oēs q̄ sup celos sunt laudēt nomen dñi. **N**ōne q̄si adū sati tibi dixit. qm̄ ipē dixit et facta sit. ipē mādauit et creata sit. statuit ea in seculū seculi. p̄ceptū p̄fuit et non p̄teribit. **A**n non vidē tibi auctor ydone? qui legez suo operi daret. **D**e? est q̄ dicit. vene

37

rabil naturā. inestimabil magnitudine. imēsus. in remuneratiō bus. incōprehēsibil. in opib⁹. **C**q altitudiē sapie quis inuestigāe facilis. **I**ste dicit filio. id est bra chio suo. St̄tūtū sue. id est sapie sue. id iusticie. et facit fili⁹ q̄si potes. fa cit q̄sītus dei. facit q̄i sapia dei. fa cit q̄sī iusticia dīma. **C**ū h̄ec audis qd miraris. si sup firmamētū celi potuit tante maiestatis opatione vnda suspēdi. **D**e alijs h̄ collige de his q̄ viderunt oculi homin⁹. quō ad iudeoz transitū si rōem q̄ris se vnda diuiseit. **N**ō solet hoc eē na ture. vt aq̄ se discernat ab aq̄ q̄i p̄fido interfusioē aquar⁹ terre se pareat. **G**elauēt inqt flud? et fir manēt specie cursh⁹ suū insolito fine frenarūt. **N**ōne potuit etiam aliter hebreuz p̄plm liberare. **D**z tibi voluit ostendere vt eo spectaculo etiā illa q̄ non vidisti estiāres esse crededa. **J**ordamis qz reflexo am ne in suū fontē reuerterit. **H**erere aquā cum labit. misitatū. rur sū rediē in supiora fine vullo repagu lo impossibile hētūr. **D**ed qd im possibile ei q̄ dedit posse qbus voluit. dedit posse infirmatib⁹ vt in firm⁹ dicat. oia possum in eo qui me confirmat. **D**icāt certe. quēadmo dū aer cogaf i nubē. vtq̄ pluia nubib⁹ generetur. an sine nubib⁹ colligaf. **V**idemus plerūq; exire nubes de mórib⁹. q̄ro vtrū de ter ns ascēdat aq̄. an ea q̄ sup celos

est largo imbre descēdat. **H**i ascē dit. vtiqz cōtra naturā est. vt ascē dat in supiora. q̄ grauior ē i porte tur aere. cū aer subtilior sit. aut si cōti orb̄ toti motu rapif aqua. sicut imo orbe rapitur. ita summo orbe diffundit. **H**i fundi vt vo lunt non definit. vtiqz non defi mit rapi. quia sicut axis celi semp mouetur. ita aqua semper hauri tur. **H**i descendit. manet ergo iu giter super celos que habet unde descendat. **D**emde quid obstat. si confiteātur. quia aqua sup celos suspensa fit. **N**am quo verbo di cunt terram in medio eē suspensa q̄ immobilem manere. cum vtiqz grauior sit q̄ aqua. ea ratōe p̄nt dicere. non precipitari aquam or bis illius celestis cōuerſione que sup celos ē. **H**ic autē i terra inamis suspendit. vel pondere librato vndiqz immobilis p̄seuerat. ita et aqua. aut grauiorib⁹. aut equis cum terra ponderib⁹ examinatur. **I**deo qz non facile supfundit ma re terris. nisi cum iubetur exire. **D**emde cum ip̄si dicant volui or bē celi. stellis ardentibus reful gentem. nonnediuina p̄uidentia nccārio prospexit. vt intra orbem celi et supra orbem redūdaret aq̄. que illius feruentis axis incedia temparet. **P**ropterea quia exi dat ignis et feruet. etiāq; aq̄ exi davit i terris. ne assurgētis sol et stellar⁹ micantū arbor exurēt. ac

tenera rex exordia insolitus va-
por lederet. **Q**uanti fontes fluuij
lacis irrigat terras quia eas iter-
nus quida ignis vaporat. **V**nde
en aut arbores germinaret. aut
frumenta vel sata pruperet. vel orta
coqurent. nisi ea qz interior ignis
ammaret. **Q**ui etiam de saxis fre-
quenter excutit. et de ipso sepedu ce-
ditur ligno exlit. **E**rgo hinc ne-
cessario ignis creat ut ordinata
et dispesata permaneat. celiqz cle-
tia tuperet aquaz rigor. ita etiaz
aqua redudantia non supflua
ne alterz altero consumere. qz nisi
couem est vtriusqz mensura sit sicut
ignis aqua efficit ita et aqua re-
stringit igne. **I**deoqz potere et me-
sura examinavit vniuersa. nume-
rata en ei sit. et stillitia pluvia-
rum. sicut in libro Job legimus
sciens vel reru facile defectu fore.
vel solitudinem vniuersitatis. si ex-
supetur alterz ab altero. Ita utri-
usqz tempauit dispedia. ut neqz
plus ignis excoquret. neqz exsupa-
ret aqua qz imminutio fieret utri-
usqz moderata. que et supfluum de-
traheret. et nccarum reseruaret.
Itaqz cui tanta de terris erupant
maximoz fluuenta amniuz milis
effuso. egipciu stagnas flumine.
danubiu de occidentalibus parti-
bus barbaroz. atqz romanos in-
tersecas plos donec poto ipse co-
datur. renus de iugo alpiuz usqz
in oceanum profundam cursus suos

diriges. romani memoriadus ad
uersus feras getes murus iperij.
padus maritimor comeatu. pta-
licis sibidijs. fidus iuctor. roda-
mus. rapido catus cursu. tyrrhei
eqris freta scindit. in quo no me-
diocre ferre naugantum piculum.
du inter se maris fluctus et amp-
liss flueta decertant. iteqz de septem-
trionali pte euxis caucaseis motti-
bus fusus. cu pluribus alijs. in euxi-
num se precipitat ma. **P**rolixu est
singulor psequi fluvior noia. qz
vel in nostru mare deriuatur. vel
eximamitur oceano. **C**um tanta
igit vbertas aquaz fit. tu pleruqz
terra meridiane plage torref ar-
doribus. atqz estu soluta. fatiscit in
puluerem. miseradi agricole labore
egipto ut frequenter ad potu sicca-
tis puteis arido gurgite. sibidiu
vitale deficiat. **E**t erit qui deqz qn di-
cat abisso. desita eris. et oes flumi-
os siccabo. sicut p ysai futur an-
nunciauit. **H**ed eti priusq ille
dies adueniat domino pscitus arbi-
trio. non minime et inter se ipa ele-
mentoz natu discernit. Crebro
itaqz aut inundatibus mudus is-
quatitur. a nimio estu et ariditas
te vexat. **N**oli igitur incredibile
opinari aquaz multitudinem. si re-
spice ad vim caloris. et incredul
n eris multu esse qd ignis absor-
bet. **Q**d vel ex illo nob det eē ma-
nifestu. cum medicis vasa qdā an-
gusta ore planiora desup. intus

203

concaua. leui lucernie. cōcepto luie
affigūt corpōi. quēadmodū calor
ille omnē in se rapiat humorem.
Quis igitur dubitet. q̄ ignitus
etber q̄ magno feruens vapore
inflāmaret atq; exureret oia. misi
lege q̄dam sui cohiberet auctoris
vt nec flumina nec lacus nec ipa
maria vim e? possent restringere.
Et ideo desup aqua impetu q̄da;
descēdes in tātos plerūq; ymbres
rūpitur. vt fluia. lacus. repete re
pleatur. ipa maria exundet. **V**n
a frequēter sole videm? madidū
atq; vorantē in quo euīdes dat in
dicū. q̄ alimentū sibi aqua? ad
teperiem sui supserit. **T**im aut ill
est impugnāde veritatis studiū.
vt sole iphi negent calide nature
ē. eo q̄ albus sit. nō rubicūdus.
ā utilis in specie ignis. q̄ iō aut
q̄ nec ignitus natura sit. q̄ si qd
bz caloris. fērē ex nimio motu co
uerhōis accidere. **Q**d ideo dicēdū
putat. vt m̄bil videat hūoris cō
sumē. qz calorē quo hūor vel mis
nit vel plerūq; exhaustif. nō bz
naturalē. **D**z m̄bil agūt. cū ista
ponūt. qz m̄bil interest. vtrū ex
natuā calorez. q̄s bēat. an ex passi
one. ā aliq; ex cā. qz ignis ois z̄fū
ptor hūoris est. vel hm̄oi mateie.
quā flāma z̄fuevit exurere. **N**am
hie ex lignis haud quaq; semu
stulatis sed inter se collisis ignis
excessus excipiat folijs. q̄ iam flā
ma aboleat ac si de igne accēdas fa

cēm. siue de flāme luie. lumē accē
das. eadē spēs q̄ natura est luis.
ac si illō. nō naturalē ignis adoles
uerit. h̄ quē accidēs cā generaueit
Vel hinc salte cōtēplent solis ca
lorez. q̄ diuersa c̄ deus constituit
cūfus sui-loca q̄ tempora. ne si sem
per in hijs demoraretur locis. co
tidiano ea vapore exureret. **M**a
re ipsum ideo ferunt iphi tam salsā
q̄ amarā aquam habere q̄ ea que
fluuijs in frēta influāt. calore ab
sumātur. tantūq; vapore diurno
consumi. quantū cotidie ex diuer
sis flumiorū cursho inuehat. **Q**d
ex solis quadaz diuidatē fieri
phibetur. qui qd puz ac leue est
sibi rapit. qd graue atq; terrenū.
relinqt. ex quo remanet salsh illō
atq; aridum. qd sine vſu q̄ suauī
tate potandi fit. **H**ec reuertamur
ad appositorum. **F**iat firmamen
tum inter medium aque. **N**ō mo
neat sicut iam dixi. qz supra celuz
ait h̄ firmamētū. qm̄ q̄ dauid dī
cit. **C**eli enarrant gloriā dei. q̄ ope
ra manū eius annunciat firma
mentum. **H**oc est. **M**undi opus
cum v̄detur. suuz laudat auctore
Initibilē enim maiestas eius p
ea que v̄detur agnoscif. **E**t v̄d
m̄bi nomē celorū cōe esse. qz plu
rimos celos scripture testificant.
nomen autē speciale. firmamentū
Diqdez q̄ h̄ ita bz. **E**t vocavit
deū firmamētū celū. vt videat sup
generaliter dixisse. **I**n principio

celum factum. ut ois celestis crea
ture fabricā complenderet. h̄ aut
spēalē firmamēti huius exterioris
soliditatē qd̄ d̄ celi firmamentū.
h̄cūt legimus in ymno ap̄bētico.
Hīndāis es d̄ne in firmamēto cē
li. nā celū qd̄ vranos grece. d̄i la
tine. qz ipressa stellar̄ lumina ve
lut signa hēat. celatū app̄ellat. si
cut argentū qd̄ q̄si stellis eminē
tibus resulget. celatum dicamus.
Vranos āt ap̄ tuvranu d̄r quod
videt. qz lucidius ē tanq̄ visibil
girotantilias golben. **I**git orb̄ fre
q̄ obscurior ē. vranos nūcupatur.
vn̄ puto q̄ illō d̄cm̄. **V**olatilia ce
li q̄ volatilia circa firmamentū ce
li. eo q̄ potestates que in illo sūt
visibili loco. spectent hec omnia.
q̄ subiecta suis hēant cōspectib⁹.
Deniqz clausūz celum dictum est
belie t̄pib⁹. qn̄ achab. iezabel
pfidia regnabat. cū ppl's regali
sacrilegio deseruiret. eo q̄ nēo ad
celos oculos erigebat. nemo eius
auctorez venerabat. sed ligna &
lapides adorabāt. **V**n̄ hoc colligi
mus qz q̄ in maledictōib⁹ populi
isrl̄ dixit deus. **E**rit tibi celū. sup
caput tuū ereū. q̄ terra tua ferrea
qn̄ preciū pfidie luens ppl's iudeo
rū intēperie celi & terre infēcūdita
te multas. **D**e celo em̄ cā fertilitas
tis. **D**eniqz a moyses bñdictōes
trib⁹ Joseph. a simib⁹ celi & rōre
abissi fontiū deorbi. et scđm horā
a solis cursu et a cōuenientib⁹ mē

sibus. et a vertice montū. et colli
um eternorū dedit. eo q̄ moderā
tione celesti. terraz fēcūditas mu
tratur. **F**erreū ergo celū qd̄ nul
lum exudat humorē. quādō nul
lis exclusi⁹ nubib⁹ ymber rūpis.
Est ecīā ferreū celum. s̄b obscurus
aer. pressus atq; nebulosus. co lo
re ferrugineo. quādō rigore frigo
ris stringitur terra. tūc cēluti sūz
per caput nostrū humor suspēsus
videtur et p̄ momenta imminere.
Plerūq; ecīā glacialib⁹ cēluti. fla
tibus rigentes aque solidar
in mūem. et rupto aere. mix fūdit.
Neqz em̄ firmamentū hoc p̄t sine
aliquo rumpi fragore. idō et fir
mamentū d̄i q̄ non sit inualidū
nec remissum. **V**n̄ et de tonitrib⁹.
que cōcepto intra sinū nubū spū
cū se velx̄ inter erupturus eliserit
magno cōcrepāt somitu ait scrip
tura. firmās tonitrua. **A** firmita
te ergo firmamentū est nūcupa
tum. vel qd̄ dīma virtute firma
tum sūt. h̄cūt scriptura nos dōces
t̄iat. **L**audent eū in firmamento
v̄tutis eius. **N**ec p̄terit retulisse
alic̄s celos celoz ad intelligib⁹
les v̄tutes. firmamētū ad opaz
torias. et iō laudaē celos vel enar
rare gloriā dei. annūciare firmamē
tum. sed non quasi spūalia. h̄ q̄si
opera mūdi enarrāt. quēadmodū
supra diximus. **A**lij qz purifica
torias v̄tutes interpretati sūt aq̄s
q̄ sup̄ celos sūt. **A**ccepimus h̄ q̄si

xv

ab tractatus decoré. nobis tamen non alienū videt atq; absurdū. si aq; veras ppter illā causā quā dixim? intelligam? **N**ā rōs q; gelu frigus t; estus. scđm ymū pplexū. benedicūt dñm. būdicāt n̄ teria. **E**t illas nō ad intelligibiles naturas referim? - sed ad veritatem. Laudāt ecā dracones dñm. q; natura eorū q; spēs cū vidi nō minimuz vel decoris effundit. vel in esse rōis oñdit.

Vidit deus q; bonum est.

Hac filius q; vult pater. laudat pater q; facit filiū. Nihil in illo nature degeneris in uantur. cuius opus a paterna n̄ degenerat volūtate. **V**idit utiq; n̄ oculis corporalib; intēdit. sed definiuit plenitudinē grē auenire ut mihi eius iudicū cognosceretur. Nos ei uolemus ecā de hīs que dīma fuit disputare. **E**t q; minū. si de ope tractāe possint q; de oportib; ipsius generatōe faciūt q; oēs. Ip̄m in iudicū uocat. ip̄m meq; lem atq; degenerē dissere conātur. Ideo legis. **E**t dixit deus. q; feit deus. Eode pater q; filius māiestatis honorātūr noīe. **E**t vidi deus q; bonū. **D**ixit tanq; omnia q; pator vellet scienti. q; vidi. tanq; oia q; filius faceret scia tenens. q; efficiens opatōe consōcij. **V**idit q; bonū. **N**on utiq; cognouit q; nesciebat. h̄ pbauit q; placebat. **N**on q; incognitū placuit opus

q; nec q; incognitus pater qui coplauit in filio. sicut scriptū est. **H**ic est filius me? dīcūs in quo coplaci. **H**ac autē semp filiū volūtate p̄ris. q; pater filij. q; audit p̄tē filiū semp. q; pater filiū. p̄ vītatez nature. volūtatis atq; sbstātie. **D**eniq; testaf hoc in euāgetio suo filiū dices ad p̄rem. **S**cibā q; semp me audis. **I**mago est ei inuisibil̄ dei filiū. oia p̄ris quasi imago exprimēs. Oia eius quasi splētor glorie illuminat. nob̄ aut̄ manifestat. **V**idet q; filiū op̄ p̄ris sicut q; pater filij. sicut ip̄e dñs declarauit. **N**on p̄t filiū facere q; cōp̄ a se misi q; viderit faciente p̄rem. **V**idit ergo faciente p̄rem. q; vidi p̄ secretū inuisibil̄ nature. q; audit filij. **D**eniq; ait. **H**ic ut audio iudico. q; iudicū meū verū est. q; n̄ sum solus. h̄ ego q; q; misit me p̄. **H**oc mīsticū est. illō morale. **V**idit m̄. p̄bauit m̄. **N**ō deus p̄bauit. tu ne replēsibile dixeris. q; m̄ q; deus mūdauit. tu ne cōe dixeris. scriptū tibi esse meministi. **E**rgo bonū nomine dei ne blasphemies. **H**i firmāntū bonū quātū magis bonū eius creator. ecā si arriani nolint. eunomianā reclamēt. radicis degeneris fructū deterior. **V**idit in q; de? q; bonū. **N**olēt artifices singula p̄us facere q; postea abili omisiōe onecte. vt q; vult̄ bonū exādunt de marmore vel ere fingūt vel cōs exprimūt. non tā

scūnt quēadmodū sibi possint mē
bra singula uenire. qd gracie
afferat futuā onexio. qd aut lau
dere n̄ audet. aut p pte laudant
Deus vō tanq̄ estimator vniuersi
puides que futura sūt qsi pfecta
ia laudat q adhuc in pmi operis
exordio sūt finē opis cognitōe p
uenies **N**ec mīz apud quē rez p
fectio non in shumatōe opis. h̄m
sue ē pdestinatōe volūtatis Lau
dat singula qsi uenētia futuis.
laudat plenitūdine singulorū re
nūtate cōposita. Illa em̄ est vēta
pulcritudo q in singul mēbris eē
qd deceat. q in toto. vt in singul
grā. in oib⁹ forme uenētis plei
tudo laudat. **H**ed iaz etiā seūd⁹
nob claudat dies. ne dum opus
astruimus firmam̄ti infirmiores
eos q audūt dicēdi plicitate fac
amus. dū in nocte h̄mo pducit.
q adhuc carēs lune. stellarūq; lu
mine nondū em̄ luminaria crea
ta sūt. celi obscuritatē. possit affer
re remēatib⁹. sil vt abo potuq; ei
retur corpora ne animis epulatib⁹.
fragilitas carnis. de nocturno q;
ieūmio qratut.

Explīcāt de die secūd⁹. Incipit
de terciō die.

Ones tercius nob hodie i
h̄mone nascat qui ortus
est in Iōione. Preclarus
dies q terrā a naufragio libeāuit
dicēt dño Cōgregat⁹ aqua q est
sub celo in cōgregatōe vna. De q

pfatōe adoriri placet Cōgregat⁹
aq que ē sūb celo. **D**em̄ est. q cōgre
gata ē. Et frequēter h̄ cōgregat⁹
ppl's q non cōgregat⁹. Nō medio
cris pudor ē impeio dā insēbilis
elēita parere. q hōies n̄ obedire.
qbo sēfus ab ipo tributus austō
re ē. Et fortasse h̄ pudor fecit. vt
hōdie plures ueniretis. ne q die
cōgregata est aq in cōgregatōe
vna eo die ppl's nequaq̄ cōgre
gatus in ecclā dñi videref. **N**ec
h̄ solū obedētis aq exemplū habe
mus. nā q alibi scriptū est. **V**ide
rūt te aq deus. viderunt te aq q ti
muerūt **N**eqz em̄ verisib⁹ nō vide
de aqz dcm̄. qn̄ alibi qz idē appha
ait. Mare vidoit q fugit iordanis
conversus ē retrozhi. **H**oc em̄ vere
factū quis ignoret. q hebreorum
trāfūt; mare fugerit. qn̄ se vnda
dūiūt. trāfūt ppl's puluerulēto
vestigio. perisse mare credens fui
sse fluctus **D**emiq; credidit hoc
egipcius ingressus est. h̄ illis res
dūt vnda q fugerat. **N**ouit ergo
aq a cōgregari et timē et fugē qn̄
deus p̄cipit **H**āc imitemur aquā
et vnam cōgregatōem dñi vnam
ecclā nouerimus. Cōgregata ē
h̄ quondā aqua ex oī valle. ex oī
pallude. ex oī lacu. **V**all̄ est herē
vall̄ est gētilitas qz deus montū
ē. non vallū. **D**emiq; in ecclā exil
atio est. in herē et gētilitate. fle
tus et meror. **V**n̄ ait. Disposuit
conualle fletus. Ex om̄i igit vallē